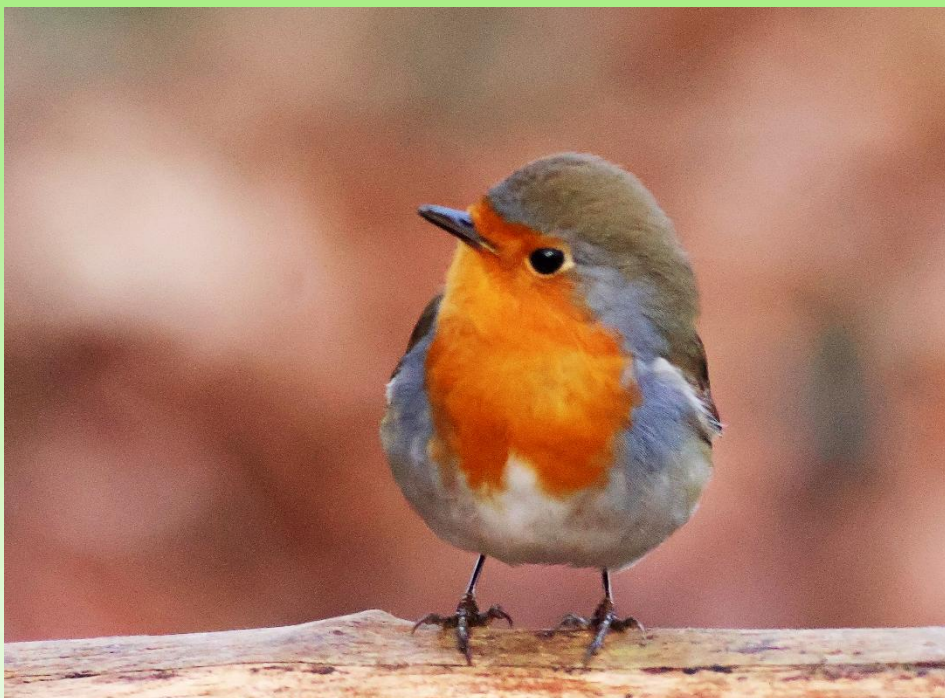


Q Vriendenkring

Maandblad van de Nederlandse Quakers.

96^e Jaargang, nr. 3 maart 2025



Dat van God in ieder schepsel.



Hoe meer wapens hoe onveiliger, zie artikel op blz 11

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs: Nederl.: **€30,00 per jaar**
Dit moet binnenkort verhoogd worden, in verband met sterk verhoogde portokosten. Wil je vast meer overmaken? Doe dit dan op onderstaande bankrekening.



Internationaal: Europa en Wereldwijd: €75,00 per jaar.

Email abonnement. (PDF) €5,00 per jaar

Nieuwe abonnee? Welkom! Kijk even op onze website om je op te geven: www.quakers.nu/vriendenkring. Je kunt op de website direct alle benodigde informatie invullen.

Het gebeurt helaas weleens dat abonnees vergeten te betalen.

Maak daarom van de betaling van het abonnement een periodieke overmaking.

Bankrekening: **NL 65 TRIO 0212 3772 64**

t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement De Vriendenkring'.

Voor buitenland: (BIC) TRIONL2U.

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016 LM, Zwolle.

Email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Redactie: Hylkia Nieuwerth en Els Ramaker

Correctie: Hylkia, Els en Frieda Oudakker.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15e van iedere maand! (Tenzij anders afgesproken).

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.



De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt. Bezoek daarom geregeld de Quaker website: www.dequakers.nl

De Nederlandse Quakers hebben, naast de website quakers.nu (waarop de Vriendenkring te vinden is), ook een Facebookpagina “Quakers Nederlandse Jaarvergadering” voor berichten en een besloten Facebookgroep “Nederlandse Jaarvergadering” voor onderling gesprek, ook met Vriendenkring- abonnees. Lid word je met de betreffende knop op facebook.com/groups/820840817925912

Inhoud

Redactioneel.....	5
De Geest Gods.....	6
Een heel mooi (Russisch) lied.....	7
Gesprek na de meeting.....	8
Weerbaarheid?.....	12
Wat is het verschil tussen Religie en Spiritualiteit?.....	15
Het verhaal van de verkooptafel.....	16
De Dorothy Gemeenschap.....	17
Verslag kerkasiel Open Hof week 17.....	18
Quakers en een suikerboycot.....	20
Benjamin Lay:.....	25
Het Licht Dat Is Gegeven.....	27
Veiligheid Opnieuw Doordenken,.....	29
Hoe houd je je hart zacht.....	33
Israël heeft de uitgebreide luchtaanvallen op Gaza hervat.....	36
De Vreemdelingen Voorziening.....	39
Vrienden in het hele land.....	41
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?.....	42
Natuur.....	43
Gaza.....	44

De Algemene vergadering wordt gehouden van vrijdag 16 t/m zondag 18 mei in het Nivonhuis de Bosbeek in het bos tussen Bennekom en Heelsum. De aanvang- en vertrektijden zijn afwijkend van andere jaren, nl: aanvang vrijdag 15.00 uur, vertrek zondag 14.00 uur

De uitnodiging en het inschrijfformulier volgen nog.

Wils komt dit jaar ook weer naar de AV en heeft een stukje geschreven over de verkooptafel dit staat op blz 16

Marlies wil helpen met het zingen en als we dat willen dan is Martine bereid om de sacred dance te leiden. En wie weet wat voor moois er nog meer staat te gebeuren!



Redactioneel

De berichten dat we veel meer moeten uitgeven aan herbewapening en de uitbreiding van het leger voor onze ‘veiligheid’ stapelen zich op. Ook Nederland gaat miljarden extra investeren in bewapening. Er wordt gewezen op de toenemende agressie van Rusland in Oekraïne en het oplopende conflict in het Midden-Oosten. Ik worstel met deze berichten. Aan de ene kant wil ik de Oekraïners niet in de steek laten als ze ervoor kiezen om niet door Rusland bezet te worden. Aan de andere kant steunen we in feite met wapens de bombardementen die Israël op Gaza heeft hervat en alweer vele honderden Palestijnse doden tot gevolg heeft. En dit boven op de vele tienduizenden doden die voor en na 7 oktober zijn gevallen. Veel kinderen en vrouwen. Iedereen is het in principe er mee eens dat meer wapens meer onveiligheid geeft. Hoe minder wapens hoe minder geweld. Het lijkt zo vanzelfsprekend. Maar op de korte termijn mikken we er toch op om ons beter te bewapenen dan degenen die we als ‘vijand’ bestempelen. Wordt Israël gestimuleerd om vrede te sluiten met de Palestijnen door meer wapens naar Israël te exporteren? Het artikel ‘Weerbaarheid’ gaat hier dieper op in.

Redeneringen helpen me niet om helderheid te krijgen. Biddend en in de stilte luisteren naar die innerlijke stem wat echt duurzame vrede kan brengen, brengt me wel duidelijkheid. We moeten echt inclusieve vrede. De ander niet ontmenselijken maar met hem praten en als gelijk te behandelen. Vrede kan alleen maar door te verbinden en te vertrouwen dat uiteindelijk ieder mens vrede wil. Boeiend is hoe het proces van bewustworden gaat over een situatie die in de praktijk gegroeid is, maar moreel niet aanvaardbaar is. De artikelen over de actie van de Quakers tegen de slavernij in de vorm van een suikerboycot en het verhaal over Benjamin Lay geven een verdiepend inzicht.

Lees de artikelen over het kerkasiel in Kampen en de Dorothy Gemeenschap (waar ook één van de Quakers aan deel neemt). Ze tonen aan hoe religie je kan bewegen om je actief in te zetten voor de rechten van medemensen. Neem verantwoordelijkheid voor het onrecht dat wordt aangedaan.

Het is waardevol is om na een stille bijeenkomst het gesprek te openen over wat je in de stilte ervaart? Hoe kan dit ook weer de actie voor vrede beïnvloeden? Lees het artikel over ‘Gesprek na de meeting’.

Juist in deze tijden dat de menselijke waarden zo sterk worden aangetast is het belangrijk om de verbinding tussen de ervaring van het ‘Innerlijk Licht’ en ‘dat van God in ieder mens’ in alle diepte te onderzoeken.

Ik wens je veel inspiratie om je religieuze ervaring in de praktijk toe te passen na het lezen van deze Vriendenkring.

Sytse Tjallingii (redacteur)

De Geest Gods

Minuut 2025/09 van de Midden en Zuid Nederlandse Quakers

De schrijver leest voor uit ‘Leven uit het Innerlijk Licht’:

Ieder mens,

die in deze wereld wordt geboren,

wie het ook moge zijn,

draagt dat in zich,

*waardoor hij in persoonlijke gemeenschap kan treden met
de Geest Gods.*

Hij zal nimmer vrede vinden,

zolang dit contact geen levende realiteit is geworden.....



George Fox (1624 – 1691) wordt beschouwd als de stichter van het Genootschap der Vrienden, Society of Friends, beter bekend als de Quakers.

Een heel mooi (Russisch) lied

Van Rob de Nijs: lied over vrede, overgenomen uit Vredesspiraal.

Te beluisteren: <https://www.youtube.com/watch?v=fVppdmndRvM>

De onlangs overleden zanger Rob de Nijs kende een breed repertoire. Daarin ontbrak een lied over vrede niet.

In de top 40 van Nederland stond het begin 1986 op de tweede plaats. Hij zong het nog in de Ziggo Dome in 2022.

Het is geschreven door Gerard Stellaard, Lennaert Nijgh en Belinda Meuldijk. Een lied, Nederlands en Russisch. Met medewerking van een Russisch koor.



*Vrede is ver, verder dan ooit
Zo dicht bij huis rusten de wapens nooit
Wat heeft de angst met ons gedaan?
Laat alles wat ademt in vrede bestaan.*

*Macht speelt met macht een dodelijk spel
Bang voor elkaar dreigen ze met de hel
Leer nu of nooit samen te gaan
Laat alles wat ademt in vrede bestaan
Alles wat ademt in vrede bestaan.*

*Hoe vreemd ook de taal, je kunt hem verstaan
Laat alles wat ademt in vrede bestaan
Alles wat ademt in vrede bestaan.*

*And there'll be a new meaning
To live and let live.*

(Russisch refrein; de vertaling luidt: Laat alles wat ademt in vrede bestaan).

Gesprek na de meeting

Door redactie, Marlies Tjallingii, Frieda Oudakker en Renate

Afgelopen zondag 16 maart hadden we een bijzonder waardevol gesprek na de meeting.

In de meeting was veel stilte, alleen zong één van de aanwezigen het lied met de tekst van Rabindranath Tagore over de boom:

*Wees stil mijn ziel,
de bomen bidden.
Ik vroeg de boom:
vertel mij van God!
Toen ging hij bloeien.*

Na de meeting ontspoon zich een mooi gesprek vanuit de vraag wat ieder tijdens de meeting ervaren had:

De stilte was voor mij heel teer, als een prachtige zeepbel met regenboog kleuren. Als ik eraan zou komen met mijn vinger, zou hij uit elkaar spatten. De stilte was heel voelbaar. De energielijnen van de kamer zouden er mee te maken kunnen hebben, dat ik de stilte zo intens voelde. Zou ik het lied van de boom wel kunnen zingen?

Na een operatie was er een periode dat ik erg met mijn lichaam bezig was. Juist in de stille samenkomst bracht dat een gevoel van stevig gegrond-zijn en makkelijk in de Stilte zakken. Toen er daarna een bijeenkomst was na een drukke verjaardag werd mij duidelijk hoeveel onrust dat ook achteraf in de Stilte meebracht. Een rustig leven kan voor mij veel bijdragen aan verdieping in de Stilte.

Ik kreeg een sterk beeld van wat we vanmorgen lazen in het boek Quaker Faith and Practice van de Aotearoa/Nieuw-Zeelandse Quakers. Een Quaker echtpaar vertelt dat hun geadopteerde Maori zoon is overleden. Ze maken de afscheidsceremonie mee. Waar ze heel warm door de Maori Gemeenschap ontvangen worden. We kregen het boek van Vrienden in Nieuw-Zeeland.



Het is een tweede druk, waarin veel bijdragen staan over de contacten met de oorspronkelijke bevolking van Nieuw-Zeeland. Na zoveel tijd eindelijk erkenning van de mensen die in Nieuw-Zeeland woonden voordat de kolonisten kwamen en het land gingen bezitten.

Wat ook heel waardevol was de vraag die gesteld werd aan iemand die vrij nieuw bij de Quakers kwam en er een hele reis voor over had.

Hoe heb je de weg naar de quakers gevonden? Wat spreekt je aan bij de Quakers?

- De rol van de Quakers bij de afschaffing van de slavernij heeft mij aangesproken. Daar werd op gereageerd dat er ook lange tijd Quakers waren die slaven hielden, ondanks de Quakers die dit zo snel mogelijk wilden afschaffen. (zie blz 19 dat gaat over quakers en slavernij)
- Het pacifisme,
- Het ervaren van en worstelen met gedachten die alle kanten uitgaan.
- Hoe ervaar je 'dat van God'?

Andere aanwezigen reageerden hierop:

- De serie tv-uitzendingen van Jan de Hartog, ook op de website, maar ook zijn boeken.
- Het verhaal over Benjamin Lay die het theeservies van zijn vrouw kapot gooide in de meeting van Philadelphia, terwijl er ook veel Quakers waren die nog slaven hadden.
- Ik zeg liever: ipv pacifisme, het serieus streven naar vrede. (zie het artikel hierover op blz. 11, red.
- Wij zijn in de gelukkige omstandigheden dat we in het Meester Geerts-huis mogen samen komen voor onze meeting in Deventer. Het is een oecumenisch centrum dat een tiental vluchtelingen kan opvangen door de bedbadbroodregeling van de gemeente Deventer. Het is vroeger een nonnenklooster geweest. We zaten vroeger in de grote kamer aan de straatkant, maar al een hele tijd hebben we onze stiltediensten in de achterkamer waar de energielijnen voelbaar zijn die ook in dit gebouw door de kamer lopen.

Eén van ons heeft een boek gelezen over het onderscheid tussen de werkelijkheid en de realiteit. (in veel woordenboeken worden ze als synoniemen beschouwd, red.). Het leven in de werkelijkheid (alles om ons heen, ook wat we niet kunnen waarnemen, red.) wordt aangemoedigd, dat is concreet en meetbaar. Daarachter gaat de realiteit (alles wat we kunnen waarnemen, red.) schuil die veel minder grijpbaar is, maar wel is waar het écht om gaat.

Kan zo de genuanceerde worsteling met bijvoorbeeld de slavernij begrepen worden? Als Het Licht dat door iedereen anders kan schijnen in een persoonlijk gewetensonderzoek?

De gemeenschap die Quakers vormen, kwam ook ter sprake. Religie betekent verbinden en dat is niet alleen een verticale verbinding met De Geest maar ook een onderlinge verbinding in gemeenschap, *communitas* als ideaal. Die gemeenschap kan er één zijn van gezamenlijk zoeken.

Niet zozeer dat bijvoorbeeld het vredesgetuigenis een “one-size-fits-all” is. Als je maar met een spandoek op het Malieveld gaat staan, dan doe je het goed. We herkennen in ons gesprek dat in georganiseerd geloof een bepaalde dogmatiek kan ontstaan: er is één uitleg en die wordt heilig. Dat kan juist een praktijk zijn die uitsluiting in de hand werkt. Ons soort mensen doet dit en dat is het goede en daarmee onderscheiden we ons van de ander die duidelijk minder goed is.

Ervaringen met veroordeling en uitsluiting kunnen een drempel vormen om voor het eerst naar een Quaker bijeenkomst te gaan. Als je leest over de Quakers zijn het vaak zulke inspirerende voorbeelden van een zoeken naar zuiverheid! De persoonlijke ervaring kan dan voelen als een falen ten opzichte van verheven idealen. Dat de onderlinge beoordeling en zeker veroordeling niet past bij de praktijk van de Quakers is een verademing en een opluchting

Bovendien, zo bespreken we, zijn er ook seizoenen in het leven dat de aandacht bij het eigen bestaan ligt en minder bij de wereld om je heen. Iedereen loopt een eigen weg, heeft haar/zijn eigen achtergrond. Het is het zoeken, het streven en daarin elkaar vinden en ondersteunen die de gemeenschap vormt. Niet elkaar de maat nemen of de (eigen) werkelijkheid als norm opleggen.

Vanaf het nieuwsgierig raken naar de Quakers bleek het voor sommigen nog een proces van jaren om uiteindelijk lid te worden. Ook een heel persoonlijk proces.

En tenslotte volgt nog een getuigenis bij het afscheid: over een moment waar het er misschien écht op aan zou komen om toch de keuze te maken om met kracht of macht het leven van je dierbaren te verdedigen.



Het Meester Geertshuis waar we in Deventer bij elkaar komen

Dineke Lucas overleden

Van de overlijdenskaart:

Je bent zo mooi
anders dan ik

natuurlijk
niet meer of minder
maar

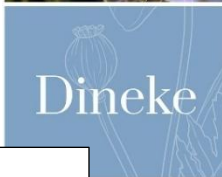
zo mooi anders
ik zou je nooit
anders dan anders willen



Je bent zo mooi
anders dan ik,

natuurlijk
niet meer of minder
maar

zo mooi anders,
ik zou je nooit
anders dan anders willen.



*Dapper gestreden
Zo lang mogelijk bij ons gebleven.
Jij wilde leven
Vrede en liefde geven
Jouw levenslust en kracht
Dragen wij voor altijd
In ons hart*



Dineke, 1979

Intens verdrietig, maar ook dankbaar en met diepe bewondering voor haar,
nemen wij afscheid van onze liefste vrouw, (schoon)moeder en oma

Dineke Lucas

echtgenote van Piet de Peuter

* 6 april 1949

† 14 maart 2025



Marleen & Jaime
Lennart, Myrthe

Josine

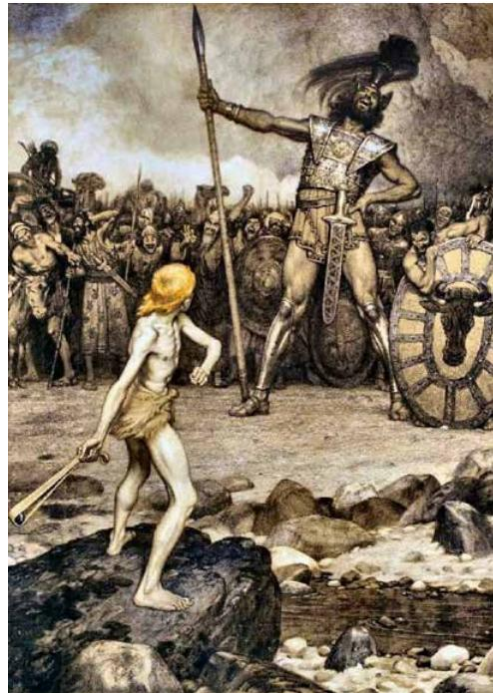
Kim-Anne & Wouter
Jasper, Bowien, Mees

Petra-Kelly & Dennis



Correspondentieadres:
Piet de Peuter
Antonetta - Hoeve 9
4941 GL Raamsdonksveer

Overall horen we de roep dat we als samenleving weerbaarder moeten worden, aangewakkerd door politici en militairen. Het gaat er dan om dat we ons op alle fronten te weer moeten stellen tegen de militaire dreiging die aangenomen wordt van Rusland. In juli 2023 benadrukte de NAVO-top in Vilnius al de weerbaarheid tegen veronderstelde militaire dreiging van Rusland: ‘De weerbaarheidsdoelstellingen – let op de hoofdletters! zullen de voorbereidingen op strategische schokken en verstoringen verstevigen (...) en burgerlijke ondersteuning voor militaire operaties in vrede, crisis en conflict mogelijk maken. (...) De bondgenoten moeten ook maatschappelijke weerbaarheid promoten.’ Deze benaderingen bevatten veel vooronderstellingen die niet kloppen. Het is een puur militair verhaal van wij – de goeden – tegenover zij – de slechten die ons bedreigen. De machtspolitiek van het Westen en de mogelijkheden van diplomatie blijven ongenoemd. Deze veiligheid waarnaar gestreefd wordt is onkwetsbaarheid, die bereikt zou moeten worden door het bedreigen van wie we als vijanden beschouwen, met daarbij de fictie dat een moderne oorlog te winnen en te overleven is. De vredesbeweging verzet zich tegen dit verhaal en de ingrijpende militarisering van onze samenleving. Naast de algemene roep om (militaire) weerbaarheid willen wij een eigen, vrijmoedige, weerbaarheid, die afstand neemt van het heersende geloof in het succes van geweld. Dat is meer dan ooit nodig. Het oecumenisch gesprek in de Wereldraad van Kerken over vrede is in de laatste decennia uitgekristalliseerd in een beweging die afstand neemt van het grijpen naar en rechtvaardigen van geweld, ten gunste van een gezamenlijke praktijk van rechtvaardige vrede. De Wereldraad is doordrongen van de gigantische vernietigingskracht van moderne wapens, waar de machtelozen het eerste



David geeft als wapenuitrusting tegen de reus Goliath de voorkeur aan zijn herderstas in plaats van het militaire pak van koning Saul.

slachtoffer van zijn. Die stem hebben kerken wereldwijd in hun midden gehoord en gehonoreerd. Dit alles wordt ontwikkeld en gedragen door (al of niet christelijke) gemeenschappen waarin mensen zich bewust zijn van hun kwetsbaarheid en die omarmen. Zij onderkennen dat ze afhankelijk zijn van elkaar en dat daarin een grote kracht ligt.

Vanuit die vredespraktijk is opnieuw geluisterd naar bijbelse oproepen om het kwade te overwinnen door het goede. Paulus schrijft in zijn brief aan de volgelingen van Jezus in Rome: overwin het kwade in het goede, dus: absorbeer het kwade in het goede. Schakel het kwade op deze manier uit. Daarbij past dat je je in de strijd tegen het kwade niet laat overwinnen door het kwaad, hun methoden niet gaat overnemen. Her en der duikt in de bijbel het



beeld op van een alternatieve wapenrusting. De kleine herdersjongen David kan niets met het militaire pak van koning Saul tegenover de reus Goliath, maar kan hem wel met een steentje uit zijn herderstas uitschakelen. Paulus spreekt in zijn brief aan de gemeente van Efeze over het aantrekken van de ‘wapenrusting van God’, waarin de wapens verrassend blijken te bestaan uit waarachtigheid, gerechtigheid, de vredesboodschap. Ook Jezus ging mensen voor in verrassende praktijken van verzoening: de andere wang toekeren, meer dan het gewone doen. Het zou zoveel kunnen betekenen als kerken in onze tijd werkelijk deze levenspraktijk zouden voorleven en de wapens van God zouden durven dragen en uitdragen. Westerse kerken en christenen zouden deze bijbelse inspiratie allereerst zelfkritisch moeten laten doorwerken: wij (ons systeem) zijn Goliath, wij worden opgeroepen tot het afzweren van ons geloof in geweld, tot leven als mensen van het vredesrijk dat juist door ons geweld wordt uitgesteld.

Betere weerstand – dat was de titel van een pamflet dat in de Tweede Wereldoorlog vlak na de Februaristaking in 1941 verscheen om tot een betere fundering te komen van de noodzakelijke strijd tegen de Duitse bezetter. Breder het ging over: het nazidom, de ideologie achter de Duitse bezetting. Het was afkomstig van de Lunterse kring, een groep predikanten die zich verbonden voelden met de strijd van de Bekennende Kirche (van onder andere Barth en Bonhoeffer) in Duitsland. Christenen werden opgeroepen het totalitaire karakter te onderkennen van de nazi-ideologie, waartegen geestelijke waarden verdedigd moeten worden. Om die ideologie als onchristelijk te ontmaskeren, als ongeremde verheerlijking van kracht en bruutheid, die

ook op ons aantrekkingskracht heeft. Kan deze oproep ons helpen om ook te zien waardoor wij – onze samenleving, onze manier van leven – werkelijk bedreigd worden? Dan moet het gaan om de basis van democratie en rechtsstaat, waarin iedereen uitgenodigd wordt mee te doen en ook de rechten van minderheden gewaarborgd zijn. En om de noodzaak van duurzaam handelen, die beperkingen geeft, maar ook mogelijkheden. Dat alles wordt niet in de eerste plaats aangetast door een vijand uit het oosten, maar door vijanden van binnenuit die onze rechtsstaat en maatschappelijke instituties al jarenlang aantasten:

- de roep om een afgeslankte overheid die kwetsbare mensen uitlevert aan de markt,
- het meedoen in de wereldwijde concurrentie en daarvoor de Green Deal ontmantelen,
- de tech-machten die heel ons leven kapitaliseren,
- het leger dat ons land bezet om te oefenen en
- de wapenindustrie die ons geld opeist en garen spint bij de oorlog in Gaza en de opgevoerde dreiging in Europa.

Een vijand buiten onszelf zoeken is zoveel gemakkelijker dan de vijand in ons eigen systeem onderkennen en bestrijden.

Veiligheid kan niet met militaire middelen gewaarborgd worden. Een enorme toename van de bewapening maakt de wereld vooral onveiliger en gaat ten koste van brede veiligheid, van een sociale samenleving waarin plaats is voor iedereen. Veiligheid ligt in een weerbare democratie, met zelfbewuste burgers die participeren, meedenken en meebeslissen in economische en politieke zaken. Zo'n weerbare democratie is één van de vijf pijlers van het plan dat gepresenteerd is voor een alternatief civiel veiligheidsbeleid voor West-Europa (zie het boek *Veiligheid Opnieuw Doordenken*). In dat plan is er een eigen rol voor Europa. We moeten niet meegaan in de vaart der volkeren, door amechtig de VS en China te willen bijhouden, niet net zo groot en geldzuchtig en dus autocratisch worden als zij. Maar eerder de eigen waarden en cultuur versterken en verdiepen. Economisch, maar ook politiek – door niet mee te gaan in een doldrieste wapenwedloop, maar door als verbinder tussen de grootmachten in te zetten op diplomatiek overleg en nieuwe veiligheidsinstituties, om in de wijde wereld beter samen te leven. Een andere weerbaarheid dus, gegrond in een ander geloof. Geweld loopt dood. Vrede moet vormgegeven worden in ons dagelijks handelen en samenleven. Iedereen is uitgenodigd om hierop samen met ons door te denken en dit nader uit te werken.

Wat is het verschil tussen Religie en Spiritualiteit?

Bron: Gabikovalenko

Dit kwam naar voren in de online meeting op 23 maart.

Religie: aanbidt God.

Spiritualiteit: moedigt eenheid met God.

Religie: God is buiten jou.

Spiritualiteit: God is binnenin jou.

Religie: scheidt mensen die verschillende geloven hebben.

Spiritualiteit: verbindt mensen onafhankelijk van hun geloven.

Religie: leert mensen om bang te zijn voor de hel.

Spiritualiteit: leert mensen om de hemel te creëren op de Aarde.

Religie: gebaseerd op angst en beperking

Spiritualiteit: gebaseerd op liefde en vrijheid

Religie: voelt als een enkele druppel in de oceaan.

Spiritualiteit: voelt als de hele oceaan in een enkele druppel.

Religie: gebaseerd op ervaring van anderen.

Spiritualiteit: gebaseerd op eigen persoonlijke ervaring.



Het verhaal van de verkooftafel.

door Wils 't Hart

De Algemene Vergadering van de Nederlandse Quakers 2025 komt eraan, ik hoop er deze keer weer bij te zijn. Zo ook onze verkooftafel. Veel van jullie zullen niet weten hoe dit gegroeid is, vandaar dit verhaaltje. In 1975 kwam ik voor het eerst in een Meeting, aan nieuwe belangstellenden stuurde Miep Liefting altijd het boekje “Leven uit het innerlijk Licht” en van alles aan informatie. Ze nam je onder haar vleugels!

Zo ontmoette ik Miep. We konden het goed met elkaar vinden, ik heb veel van haar geleerd en we hebben heel veel gelachen. Gewoon twee eigenwijze vrouwen met goede bedoelingen en van het type “de handen uit de mouwen steken”.

Miep had een koffertje in de Stadhouderslaan, een bruin koffertje met spullen. Een “verkoop-koffertje”, Miep had altijd goede doelen. Bij de Algemene Vergadering ging het koffertje mee. Ik ging haar helpen en zo groeide verkooftafel.

Er kwam een moment dat het Miep zwaarder ging vallen. Haar ogen gingen haar in de steek laten en de leeftijd ging tellen, al gaf ze dat niet graag toe. Toch kwam een moment dat ze zei: ik kan het niet meer en ik doe het niet meer. Ze moest erg hard huilen, ik had haar nog nooit zien huilen, heel verdrietig. Ik beloofde haar dat ik het zou voortzetten. Het verdriet bleef, maar toch was ze iets gerustgesteld. Die belofte wil ik graag houden om Miep en veel andere kanjers, die ons genootschap overeind hielden in de oorlog en de tijd erna te eren en te herinneren.

Daarom, de verkoop tafel is er weer deze AV. Breng zelf iets mee. Boeken, plantjes, kleine cadeautjes en zelfgebakken lekkers zijn meestal erg in trek. Graag geprijsd en wat na afloop van de AV niet verkocht is zelf weer meenemen. Als je wat wil kopen, neem dan graag contant geld mee.

De opbrengst gaat deze keer weer naar de vergeten vluchtelingen die onder barre omstandigheden verblijven bij Calais en Duinkerken. Wil je in natura iets meebrengen dan graag blikjes vette vis, een welkome (eiwitrijke) aanvulling voor hun schrale voeding. Tot op de AV



vluchtelingen in Calais

De Dorothy Gemeenschap

Lieve vrienden,

Het is alweer even geleden dat jullie van ons hoorden. In de tussentijd is hier van alles gebeurd waar we jullie graag over bijpraten!

Zo vierden we half oktober het



grote openingsfeest van ons nieuwe gemeenschapshuis. Het was geweldig om zoveel van jullie daar te zien en in het nieuwe huis te mogen rondleiden! Vrienden van het Wereldhuis hadden heerlijk gekookt, we hebben gezamenlijk het huis ‘ingezegend’ en er is nog gedanst tot in de late uurtjes.

Ook konden we in de afgelopen maanden de gastvrijheid meer vormgeven door een thuis te bieden aan mensen die tussen wal en schip vallen. Inmiddels is onze lange eettafel met een stuk of 17 stoelen goed in gebruik en worden er de heerlijkste gerechten uit maar liefst 4 verschillende continenten op getoverd.

Het open kerstdiner was ook dit jaar weer een hoogtepunt waar we echt gemeenschap ervoeren. Ontmoeting die uitsteeg boven generatie-, taal-, of cultuurbarrières. Soms voelt zoiets simpels bijna als een daad van verzet in de huidige politieke klimaten van de wereld...

Als je niets met klussen hebt, maar wél graag van de kapel gebruik wilt maken: welkom bij onze open ochtendgebeden op maandag en donderdag om 9:15 (soms m.u.v. schoolvakanties). We bidden meestal een half uur in de meditatieve stijl van Taizé. Ook op andere momenten is de kapel vrij te betreden om zelf de stilte op te zoeken met uitzicht over de weilanden.

Wees betrokken!

Ook als je gewoon eens op bezoek wilt komen, bij andere klusprojectjes wilt helpen, een fantastisch idee hebt of nog een goed doel zoekt voor je geld, zijn we heel blij! We kunnen (en willen) het niet alleen doen! En een hele specifieke vraag: we zoeken nog een paar nieuwe grote kookpannen, zonder antiaanbaklaag. Mocht je er één over hebben, dan houden we ons aanbevelen! ;)

Hopelijk tot snel! De ‘Dorothy’s’

Verlag kerkasiel Open Hof week 17

do 20 mrt, door ds. Kasper Jager

Wijkgemeente Open Hof, onderdeel van de Protestantse Gemeente Kampen, biedt sinds 21 november kerkasiel aan de familie Babayants, die met uitzetting bedreigd wordt. Kerkasiel is een eeuwenoude traditie waarbij kerken bescherming bieden aan mensen die vervolgd worden of dreigen te worden uitgezet. Op www.brugnieuws doet dominee Kasper Jager wekelijks verslag van het asiel. Ook in de krant wordt periodiek een editie opgenomen.

“Het kerkasiel in Kampen stelt ons de vraag: voor welke waarden staan we als samenleving? En hoe zorgen we ervoor dat ons beleid deze waarden weerspiegelt? Of je nu gelovig bent of humanist, we delen een diepe overtuiging dat gewortelde kinderen niet meer moeten worden uitgezet.” Zo staat te lezen in een gezamenlijk schrijven van Robbert Bodegraven (directeur van het Humanistisch Verbond) en Coen Wessel (algemeen secretaris Raad van Kerken in Nederland).

Op vrijdag 21 maart om 14.00 uur duurt dit kerkasiel precies 4 maanden. Precies 120 dagen wonen en leven Aleksa, Amelia, Ariana en Aram en hun ouders Karina en Aleksandr dan bij ons in Open Hof. Al 2880 uur houden zo’n 300 voorgangers, 100 muzikanten, 200 vrijwilligers en ruim duizend bezoekers de viering dag en nacht gaande. Ongelooflijk... of misschien juist ‘gelooflijk’. Onvermoeibaar en vastberaden blijven we geloven in, hopen op en met veel liefde ons inzetten voor een (t)huis in Nederland voor gewortelde kinderen.

In de afgelopen week is er in de media ook weer volop aandacht. Zo maken RTV IJsselmond en RTV Zeeland een sfeerimpressie van het leven in kerkasiel van het gezin Babayants. Op Groot Nieuws Radio mag ik de luisteraars bijpraten over de voortgang van het kerkasiel in Open Hof. En het Nederlands Dagblad pakt uit met een artikel over de steun van de Nederlandse Gereformeerde Kerken aan het kerkasiel. Samen met ds. Dinand Krol en ds. Koos Tamminga neemt synodevoorzitter ds. Peter Sinia twee uur van de doorgaande viering voor zijn rekening. Ook heeft hij een verklaring meegenomen naar Open Hof: “Met onze deelname aan dit kerkasiel pleiten wij bij de politiek tegelijk voor rechtvaardigere wetten. Zodat ook de rechter recht kan doen aan kinderen die hier geworteld zijn.”

Honderden mensen zijn in de afgelopen week ambassadeur geworden voor het kerkasiel. Duizenden brieven zijn verzonden naar de raadsleden van tientallen gemeenten. Om de bijna 9000 raadsleden van alle 342 gemeenten in ons land te bereiken hebben we echter nog veel meer ambassadeurs nodig. Dus meld je aan en nodig ook anderen uit om ambassadeur te worden. Ga daarvoor naar onze website kerkasielkampen.nl/doe-mee/ambassadeur. Zo hopen we van onder op onze landelijke politici ervan te doordringen dat er een rechtvaardige oplossing moet komen voor gewortelde kinderen.

Afsluitend nog weer enkele impressies uit de appgroepen en de socials van het kerkasiel:

- Zojuist bombardeerde ik de gemeenteraad van Dronten met de oproep plus concept motie. Mooie actie. Eenvoudig te verzenden. Goede tekst. Even voor gaan zitten en mailadressen verzamelen.
- Alle partijen van de gemeenteraad van Utrecht aangeschreven. Wist niet dat er zoveel partijen hier zijn.
- Een creatieve nacht. Vluchtelingen uitgebeeld. Bloemschikken. Een groep van 10 mensen uit Beuningen.
- De sfeer in de kerkzaal kun je gerust gewijd noemen en de saamhorigheid van degenen die elkaar afwisselen en hartelijk 'wel thuis' wensen, is geweldig.



De familie Babayants aan de maaltijd in de 'Open Hof' tijdens het kerkasiel

Quakers en een suikerboycot

Quakers leidden in de 18e eeuw een boycot van suiker om te protesteren tegen slavernij.

Auteur: Julie L. Holcomb, Universitair hoofddocent museumstudies, Baylor University



Engelse Quakers op een plantage in Barbados.

Het kopen van Fairtrade, biologische, lokaal geproduceerde of diervriendelijke producten zijn enkele manieren waarop consumenten tegenwoordig hun economische gewoonten willen afstemmen op hun spirituele en ethische opvattingen. Voor Quakers uit de 18e eeuw leidde dit ertoe dat ze zich onthielden van suiker en andere goederen die door slaven werden geproduceerd.

Quaker Benjamin Lay, een voormalige zeeman woonde tot 1731 in de Britse suikerkolonie Barbados. In dat jaar vestigde hij zich in Philadelphia. Hij staat erom bekend dat hij in 1742 het servies van zijn vrouw kapotsloeg

tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van Quakers in de stad. Lay protesteerde tegen de consumptie van door slaven verbouwde suiker, die onder afschuwelijke omstandigheden werd geproduceerd in suikerkolonies zoals Barbados. Eind 17e en begin 18e eeuw protesteerden slechts enkele Quakers tegen de Afrikaanse slavernij. Individuele Quakers die wel protesteerden, zoals Lay, werden vaak verstoten vanwege hun acties omdat hun activisme de eenheid van de Quakergemeenschap verstoerde. Vanaf de jaren 1750 begon de steun van Quakers voor slavernij en de producten van slavenarbeid af te brokkelen, toen hervormers zoals Quaker John Woolman hun geloofsgenoten in de Noord-Amerikaanse koloniën en Engeland aanspoorden om verandering te weeg te brengen.

In de jaren 1780 lanceerden Britse en Amerikaanse Quakers een uitgebreide en ongekende propagandacampagne tegen slavernij en slavenarbeid producten. Hun doel om een brede, niet-confessionele antislavernijbeweging te creëren, culmineerde in een boycot van door slaven verbouwde suiker in 1791, gesteund door bijna een half miljoen Britten.

Hoe ging de beweging tegen door slaven verbouwde suiker van de acties van enkelen naar een protest van de massa? Als kenner van de Quakers en de anti-slavernijbeweging betoog ik in mijn boek "Moral Commerce: Quakers and the Transatlantic Boycott of the Slave Labor Economy" dat de boycot van door slaven verbouwde suiker zijn oorsprong vond in de acties van gewone Quakers die dichter bij God wilden komen door hun christelijke principes in overeenstemming te brengen met hun economische praktijken.

Quakerisme ontstond in de politieke onrust van de Engelse burgeroorlog en de verstoring van de monarchale heerschappij halverwege de 17e eeuw. In de jaren 1640 begon George Fox, de zoon van een wever, aan een lange periode van spirituele omzwervingen. Dat bracht hem tot de conclusie dat de antwoorden die hij zocht niet voortkwamen uit de kerkelijke leer of de Schrift, maar uit zijn directe ervaring met God.

Tijdens zijn reizen ontmoette Fox anderen die ook op zoek waren naar een directere ervaring met God. Met de steun van Margaret Fell, de vrouw van een rijke en vooraanstaande rechter, organiseerde Fox zijn volgelingen in 1652 in de Society of Friends. Quaker-reizende predikanten begonnen aan een ambitieus programma van zendingswerk door heel Engeland, de Noord-Amerikaanse koloniën en het Caribisch gebied. De restauratie van de Britse monarchie in 1660 en de goedkeuring van de Quaker Act in 1662 brachten religieuze vervolging, fysieke straffen en gevangenschap met zich mee. Maar deze temperden niet het religieuze enthousiasme van Quakers zoals Fox en Fell.

Quakers geloven dat God persoonlijk en direct tot individuen spreekt via het "innerlijke licht" - dat het licht van Christus in alle individuen bestaat, zelfs in degenen die niet zijn blootgesteld aan het christendom. Zoals Quaker-historicus en theoloog Ben Pink Dandelion opmerkt: "Deze intimiteit met Christus, deze relatie van directe openbaring, is de enige fundamentele en bepalende factor voor Quakers. De Quakers hebben hun identiteit opgebouwd rond deze ervaring en dit inzicht."

Deze ervaring van intimiteit met Christus leidde ertoe dat Vrienden verschillende spirituele overtuigingen en praktijken ontwikkelden. Bijvoorbeeld in de positief geformuleerde gouden regel - "Wat gij wilt dat mensen u doen, doet gij hun ook zo". Dit is een fundamenteel leidend principe.

Quakers vermeden geweld en oorlogvoering en verwierpen sociale gebruiken die oppervlakkige verschillen in sociale klasse versterkten. Quakers kleedden zich eenvoudig, spraken eenvoudig en leefden eenvoudig. Ze spraken te allen tijde de waarheid. Deze overtuigingen en praktijken stellen Quakers in staat om de ervaring van God te benadrukken en de verleidingen van wereldse genoegens te verwerpen.

Raciale minderwaardigheid rechtvaardigde in de gedachten van slavenhandelaars en slavenhouders de slavernij van Afrikanen. In de 18e eeuw waren de slavenhandel en het gebruik van slavenarbeid integrale onderdelen van de wereldeconomie.

Veel Quakers bezaten slaven en namen deel aan de slavenhandel. Voor hen waren de slavenhandel en slavernij gewoon standaard zakelijke praktijken: "Godvrezende mannen die hun goddeloze zaken doen," zoals historicus James Walvin opmerkte.

Toch waren Quakers verre van verenigd in hun opvattingen over het verhandelen en houden van slaven. Vanaf het einde van de 17e eeuw begonnen individuele Quakers de praktijk in twijfel te trekken. De slavernij maakte dat Afrikanen gevangengenomen werden. Ze werden gedwongen om te werken. Ze werden onderworpen aan gewelddadige straffen, zelfs de dood, allemaal in strijd met het geloof van Quakers in de gouden regel en geweldloosheid. Ter wille van financieel voordeel werd gebruik gemaakt van slaven.

Individuele Quakers begonnen zich ertegen uit te spreken, waarbij ze de slavernij van Afrikanen vaak in verband brachten met consumptiegoederen. John Hepburn, een Quaker uit Middletown, New Jersey, was een van de eerste Quakers die protesteerde tegen slavernij. In 1714 publiceerde hij "The American Defence of the Christian Golden Rule," waarin hij, zoals geen enkele andere Quaker had gedaan, de gevaren van slavernij opsomde.

Hoewel de publicatie van Hepburns boek samenviel met verklaringen van de London Yearly Meeting, het belangrijkste Quaker-orgaan in deze periode,

waarin werd gewaarschuwd voor de effecten van luxegoederen op de relatie van Quakers met God, leidde “The American Defence” niet tot een significant protest onder Quakers tegen slavernij.

Quaker Benjamin Lay publiceerde ook zijn gedachten over slavernij. Hij weigerde ook om te dineren met slavenhouders, om bediend te worden door slaven of om suiker te eten. Lay kledde zich ook in grove kleding. Toen hij het servies van zijn vrouw kapotsloeg, beweerde hij dat fijne kleding en porselein luxegoederen waren die Quakers van God scheidden. Lay's acties bleken te veel voor de Quakers uit Philadelphia, die hem eind jaren 1730 verwierpen als Quaker.



Portret van Benjamin Lay.

Net als Lay was Woolman geschokt toen hij de omstandigheden van tot slaaf gemaakte mensen zag. Voor Woolman waren de slavenhandel, de slavernij van Afrikanen en het gebruik van de producten van hun arbeid, zoals suiker, de meest zichtbare tekenen van de groei van een onderdrukkende, wereldwijde economie die werd aangestuurd door hebzucht, een kwaad dat het spirituele welzijn van iedereen bedreigde. Suiker, dat het vaakst in thee werd geconsumeerd, symboliseerde voor Woolman de corrumperende invloed van consumptiegoederen. Kort na zijn reizen door het Zuiden stopte Woolman, die een handelaar was, met het verkopen en consumeren van suiker en suikerproducten zoals rum en melasse.

De zoetheid van suiker verhulde de gewelddadigheid van de productie ervan. Caribische suikerplantages waren berucht om hun hoge sterftcijfer en tekortkomingen in dieet, onderdak en kleding. De werkomstandigheden waren bruto en tropische ziekten droegen bij aan een dodental dat 50% hoger was op suikerplantages dan op koffieplantages.

Tot aan zijn dood in 1772 werkte Woolman binnen de structuur van de

Society of Friends, waarbij hij Quakers aanspoorde zich te onthouden van door slaven verbouwde suiker en andere producten van slavenarbeid. In zijn geschriften stelde Woolman zich een rechtvaardige en eenvoudige economie voor die iedereen ten goede kwam, en mannen en vrouwen de vrijheid gaf om "te wandelen in dat zuivere licht waarin al hun werken in God zijn vervaardigd." Als Quakers hun spirituele overtuigingen hun economische gewoonten lieten leiden, geloofde Woolman, zou de "ware harmonie van het leven" voor iedereen hersteld kunnen worden.

De pogingen van Quakers uit de achttiende eeuw om religieuze overtuigingen en economische gewoonten op één lijn te brengen, gingen door tot in de 19e eeuw. Woolman in het bijzonder beïnvloedde velen die geloofden dat het mogelijk was om een morele economie te creëren. Zijn dagboek, gepubliceerd in 1774, is een belangrijke tekst over religieus geïnformeerde consumptiegewoonten.

In de jaren 1790 en opnieuw in de jaren 1820 organiseerden Britse consumenten, zowel Quakers als niet-Quakers, populaire boycots van door slaven verbouwde suiker. Hoewel de boycot van suiker en andere producten van slavenarbeid niet op zichzelf de afschaffing van de slavernij teweegbracht, zorgde de boycot wel voor meer bewustzijn over de verbanden tussen de relatie van een individu met God en de keuzes die hij of zij op de markt maakte.



mishandeling van slaven op Barbados

Benjamin Lay:

De Quaker Dwerg zonder angst, die de eerste revolutionaire anti-slavernij activist werd

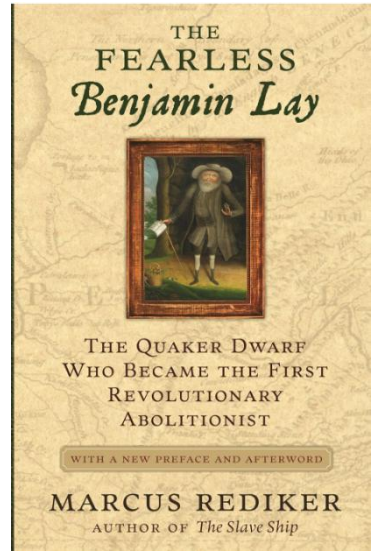
Engelstalige uitgave Marcus Rediker (auteur)

Het weinig bekende verhaal van een achttiende-eeuwse Quaker Dwerg die de slavernij fel aanviel en een nieuwe, humanere manier van leven bedacht

In 'The Fearless Benjamin Lay' beschrijft de beroemde historicus Marcus Rediker het trans-Atlantische leven en de geschiedenis van een unieke man: een Quaker Dwerg die de totale, onvoorwaardelijke emancipatie van alle tot slaaf gemaakte Afrikanen over de hele wereld eiste. Bespot en veracht door zijn tijdgenoten, was Lay onverzettelijk in zijn verzet tegen slavernij, waarbij hij vaak kleurrijk guerrilla-theater opvoerde om slavendrijvers te schande te maken. Hij stond erop om te benoemen dat menselijke slavernij de fundamentele principes van het christendom schendt. Hij baseerde zijn idealen op een revolutionaire manier van leven, een manier die de proclamatie "geen rechtvaardigheid, geen vrede" belichaamde.

Lay werd geboren in 1682 in Essex, Engeland. Zijn filosofieën, beroepen en woonplaatsen - verspreid over Engeland, Barbados, Philadelphia en de open zee - waren opvallend divers gedurende zijn leven. Hij werkte als herder, handschoenmaker, zeeman en boekverkoper. Zijn wereldbeeld was een verbazingwekkende combinatie van quakerisme, vegetarisme, dierenrechten, verzet tegen de doodstraf en abolitionisme.

Terwijl hij in Abington, Philadelphia woonde, woonde Lay in een grotachtige woning omringd door een bibliotheek met tweehonderd boeken. In deze onconventionele woning schreef hij een vurig en controversieel boek tegen slavernij, dat Benjamin

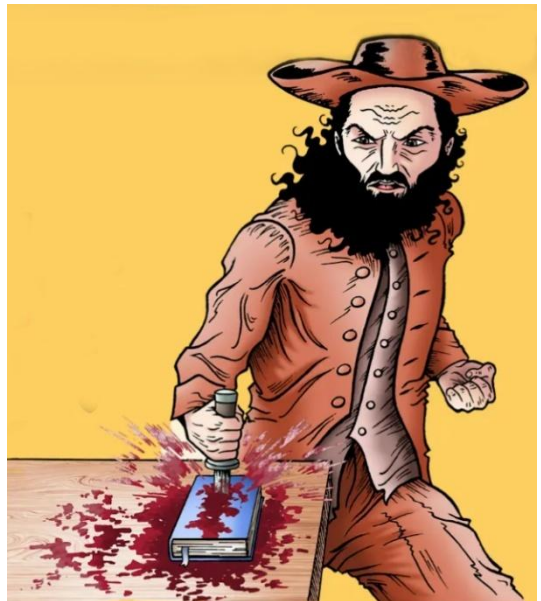


Portret van Benjamin Lay zoals afgebeeld door: <https://truewhiteal-lies.com/blog/the-story-of-benjamin-lay>

Franklin in 1738 publiceerde. Lay was altijd in beweging en altijd confronterend. Hij bleef zijn hele leven standvastig tegen slavernij en was vastberaden om zijn mede-Quakers te bewegen om ook de slavernij af te keuren. Dat deden ze uiteindelijk tegen het einde van zijn leven.

Zijn beroemdste actie vond plaats tijdens de Jaarvergadering van de Quakers in Philadelphia in 1738, gehouden in het nabijgelegen Burlington, New Jersey. Lay liep het kerkgebouw binnen in een ongewoon kostuum dat iets vreemds verborg: onder zijn dikke jas zat een militair uniform, een zwaard en een uitgehold boek met daarin een dierenblaas vol nepbloed. Dit was felrood gekleurd bessensap. Toen hij zich geroepen voelde, stond hij op en gaf hij een preek, waarbij hij zei dat alle mensen, rijk of arm, zwart of wit, gelijk waren. Daarom, zo betoogde hij, was slavenhouden de grootste zonde ter wereld en moesten de Quakers die destijds slaven hadden, hen vrijlaten. Hij bulderde toen: “Zo zal God het bloed vergieten van degenen die hun medemensen tot slaaf maken.” Uit zijn lange overjas haalde hij het uitgeholde boek tevoorschijn, samen met een zwaard. Vervolgens hief hij het zwaard boven zijn hoofd en stak het in de blaas. Het nepbloed spatte over de geschokte gemeente, waarvan velen slavenhouders waren. Lay werd uit het gebouw gegooid. Vervolgens werd Lay formeel verstoten door Quakers aan beide kanten van de Atlantische Oceaan. Het protest met het nepbloed was het hoogtepunt van bijna 25 jaar campagne voeren door Lay tegen de slavenhandel. Hij wordt algemeen beschouwd als de eerste abolitionist van Noord-Amerika.

Met passie en historische nauwkeurigheid zet Rediker Lay neer als een man die de idealen van democratie en gelijkheid vurig belichaamde toen hij bijna driehonderd jaar geleden een unieke combinatie van radicalisme beoefende. Rediker wekt deze krachtige en vooruitziende visionair weer tot leven, die door de eeuwen heen tot ons spreekt en wiens innovatieve benadering van activisme een geschenk is. Het transformeert de manier waarop we het verleden beschouwen en hoe we ons de toekomst kunnen voorstellen.

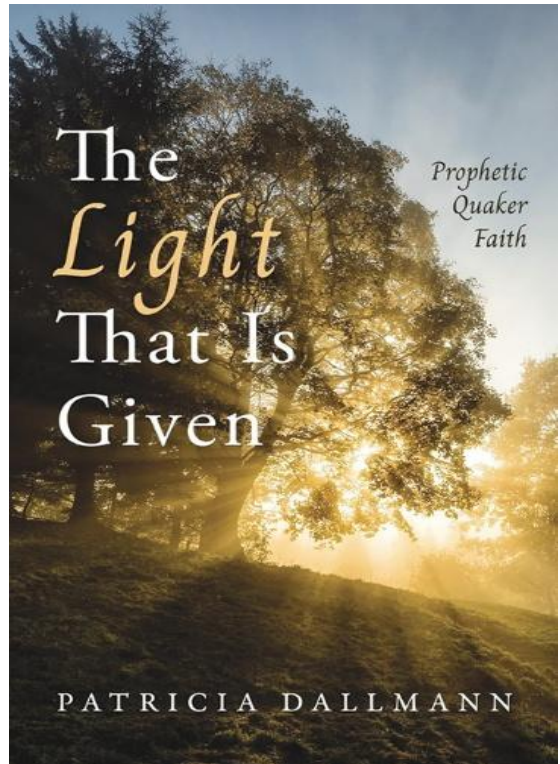


Het Licht Dat Is Gegeven

Profetisch Quaker Geloof

Door Patricia Dallmann. Resource Publications (een imprint van Wipf and Stock), 2024. 172 pagina's. \$37/hardcover; \$22/paperback of e-book.
Te koop bij Quakerbooks. Beoordeeld door Marty Grundy 1 maart 2025

Patricia Dallmann kwam tot het Quakerisme hongerig naar 'de Waarheid' waar vroege Vrienden zo levendig over hadden geschreven. Ze was teleurgesteld over wat ze in het laatste kwart van de twintigste eeuw had meegemaakt. Toen vond ze de New Foundation Fellowship, een kleine groep Vrienden die zich halverwege de twintigste eeuw rond Lewis Benson en anderen verzamelden om de geschriften van George Fox en andere vroege Vrienden diepgaand te bestuderen. Bensons werk heeft niet alleen de studie van Fox en vroege Quaker-overtuigingen beïnvloed, maar heeft ook deelnemers aan de New Foundation Fellowship geïnspireerd om dieper gecentreerde levens te leiden. Ze beweren het begrip van vroege Vrienden van Christus en al zijn "ambten" te hebben herontdekt. Het beperkte orthodoxe geloof dat de belangrijkste functie van Jezus Christus was om de zonden van de mensheid te verzoenen en hen met God te verzoenen, vond Fox veel te beperkt.



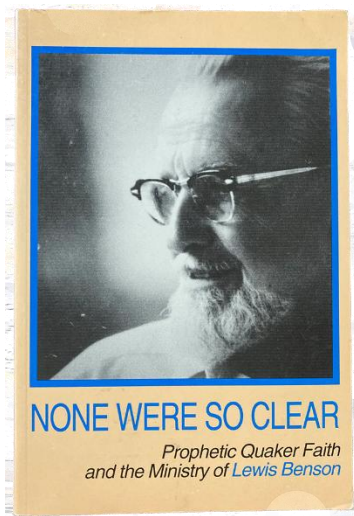
"Ik breng graag betekenis en schoonheid door het gebruik van woorden", schrijft Dallmann in de inleiding van 'The Light That Is Given'. Het vertrouwen dat de Waarheid mijn expressie leidt en bewaakt, is puur genot." Het boek is een reeks korte essays die ze in ongeveer tien jaar heeft geschreven, waarin ze put uit de geschriften van de vroege Vrienden, de Schrift, de bediening die ze heeft aangeboden in erediensten, correspondentie en andere

bronnen om tot onze tijd te spreken. Ze biedt nuttige nieuwe inzichten in enkele van de meer problematische passages in de Bijbel. Door ze te zien door de lens van de ervaring van de vroege Vrienden, worden zowel de universaliteit van Christus als de specificiteit van Jezus in beeld gebracht, zonder de persoon van Jezus Christus tekort te doen.

De vroege Vrienden begrepen en gebruikten veel verzen en verhalen uit de Bijbel als metaforen voor hun eigen innerlijke strijd tegen het kwaad in hen. Tegelijkertijd waren ze blijkbaar tevreden met het accepteren van de verhalen als letterlijk waar, maar ze lazen de Bijbel niet voor geschiedenis of geologie. Dallmann, die deze teksten bijna vier decennia lang heeft bestudeerd, biedt nuttige inzichten in 'wandelen in het Licht', het verhaal van het opwekken van Lazarus uit de dood en een deel van Openbaring, naast andere.

Dallmann baseert zich niet op de Bijbel en de vroege geschriften van de Vrienden om ze persé te kopiëren, legt ze uit, maar als authentieke getuige van de Waarheid zoals daarvan door de tijd en cultuur heen is getuigd. Hieraan voegt ze haar eigen getuigenis van de Waarheid toe. God roept elke persoon op om een gespreksrelatie met God aan te gaan, en elke persoon die op die manier wordt geroepen, kan in rechtvaardigheid reageren. Haar boodschap is dat we 'ervaringsgericht de enige ware God moeten kennen, en Jezus Christus, die Hij heeft gezonden, die Hij uit de dood heeft opgewekt, de gene in wie wij leven, en bewegen, en zijn.' Dit wordt verklaard als de Waarheid van het profetische Christelijke geloof, bekend bij Paulus, vroege Vrienden, Lewis Benson en de Zwitserse theoloog Emil Brunner, naast een groot aantal andere getuigen.

Omdat Dallmann de door mensen geïnspireerde en door mensen geleide pogingen om het Quakerisme toegankelijker te maken voor moderne Westerlingen ontoereikend vond, nodigt ze lezers uit om te proeven wat ze heeft gevonden. Het boek zal geen gemakkelijke lectuur zijn voor veel Vrienden. Maar dat betekent niet dat het geen belangrijk boek is om te lezen, over na te denken en open te staan voor het ervaren van de Waarheid ervan. Als we de kracht van vroege Vrienden willen heroveren en erin willen leven, of op zijn minst nieuwsgierig willen worden om meer te weten te komen over hoe dat was, is Dallmanns 'The Light That Is Given' een goed boek om te lezen.



Veiligheid Opnieuw Doordenken,

Verlag van het gesprek van de Midden en Zuid Nederlandse Quakers op 23 februari 2025 in Bennekom na de wijdingsamenkomst

Marlies Tjallingii, 24 februari 2025

Johannes kijkt rond en ziet veel boeken op tafel: vaak nog als nieuw en misschien nog niet gelezen. Hij spreekt de hoop uit dat we het wel hebben gelezen en ideeën hebben over de uitgangspunten en plannen in het boek *Veiligheid opnieuw doordenken*.

Miriam Salomé is lid geworden van de Werkgroep Inclusieve Veiligheid, een mooie aanvulling op de groep.

Hoe is het om dit boek te promoten in een tijd waarin de roep om militarisering groot is? Europa was veilig en er was allang geen oorlog meer. Zijn daarom de pacifistische groepen in slaap gevallen?

Het gaat in dit boek om civiele veiligheid. Hebben we het vertrouwen dat dit mogelijk is? Is demilitarisering haalbaar?

Vredesonderhandelingen met Rusland waren lange tijd niet mogelijk. Nu wordt er wel over vrede gesproken.

De Werkgroep Inclusieve Veiligheid is begonnen in 2017. Na een conferentie van de Quaker Peace and Service Committee in Brussel. Het gaat over “shared security”. De Nederlandse werkgroep heeft zich aangesloten bij de Duitse voorstellen. In het boek staan een analyse en voorstellen voor maatregelen en een stappenplan om van militaire naar civiele veiligheid te komen. De vraag is: is dat nu realistisch?

De vijf pijlers waarop dit stappenplan is gebaseerd zijn, (zie bladzijde 90 in het boek):

1. Rechtvaardige buitenlandse betrekkingen
2. Duurzaam EU-naberschap
3. Internationale veiligheidsarchitectuur
4. Weerbare democratie
5. Omvorming van het leger

De Verenigde Staten wilde vanaf de Koude Oorlog Rusland vleugellam maken. Het is een belangrijke en goede wending dat er nu in ieder geval vredesonderhandelingen op komst zijn. Al lijken de voorwaarden nog niet heel overtuigend om tot een duurzame vrede te komen, en lijkt de belangrijkste inzet van VS de toegang tot grondstoffen, nodig om de rijkdom in het Westen (VS) te behouden en uit te breiden.

We ervaren een uitholling van de democratie, hoe gaan we hiermee om? De vredesbeweging begon van onderop, daar ging de politiek in mee. Op 24 maart vindt de eerste bijeenkomst van een nieuw in te stellen campagneeraad plaats in Utrecht, bij Kerk en Vrede. Hiermee trappen we de campagne inclusieve veiligheid af. Deze richt zich op het uitdragen van het gedachtegoed van het boek en het tot stand brengen van een brede beweging voor vrede en inclusieve veiligheid. Het Nederlandse boek is inmiddels ook vertaald in het Duits en Engels. We vragen waarom het in het Duits is vertaald, omdat het gebaseerd is op het Duitse model. Dat is zodat de Duitsers ook onze voorstellen kunnen lezen.

Het boek haakt aan bij wat er al gaande is in de Verenigde Naties. De VN heeft al resoluties aangenomen. Het gaat ook om aanknopingspunten te zoeken bij het defensiebeleid en bij het ministerie van Defensie en van Buitenlandse Zaken.

Op de voorkant van het boek staat een citroenvlinder, dat is de eerste vlinder die we in het voorjaar zien. De boodschap is dat onze voorstellen een nieuwe lente aankondigen, maar dat de tijd hiervoor nu wellicht nog niet rijp is (het lijkt nog hartje winter).

Pieter Ketner citeert Rutte: bereid je voor op oorlog! Hij zegt: ik heb het boek helemaal gelezen en ik word er hoopvol van.

David Postma citeert Bart Brandsma over polarisatie. Als er polarisatie ontstaat, kun je niet ingrijpen. Het stille midden zwijgt. Nu is er een conflictsituatie, als dat voorbij is kun je iets opbouwends doen.

Edy Korthals Altes schreef het boek: 'Europa Ontwaakt'. Hierin staat: Economische rechtvaardigheid is de voorwaarde voor vrede. In 2024 was Earth Overshoot Day op 1 april. Voor 2025 zal dat voor Nederland op 5 mei zijn. Op die dag hebben we in Nederland ons hele aandeel in de natuurlijke hulpbronnen van de aarde voor een heel jaar al verbruikt! We eten de planeet dus op. We hebben eigenlijk vier planeten nodig voor onze overconsumptie.

Dit is wat Wikipedia hier over zegt:

Earth Overshoot Day (EOD) is de berekende illustratieve kalenderdatum waarop de consumptie van hulpbronnen door de mensheid voor het jaar de capaciteit van de aarde om die hulpbronnen dat jaar te regenereren overschrijdt. In 2024 viel het op 1 augustus. De term "overshoot" staat voor het niveau waarop de vraag van de menselijke bevolking de duurzame hoeveelheid biologische hulpbronnen die op aarde worden geregenereerd, overschrijdt. Wanneer bekeken vanuit een economisch perspectief, vertegenwoordigt de jaarlijkse Earth Overshoot Day de dag waarop het jaarlijkse regeneratieve budget van de planeet wordt uitgegeven en de mensheid milieu-tekortuitgaven invoert. Earth Overshoot Day wordt berekend door de wereldwijde biocapaciteit (de hoeveelheid natuurlijke hulpbronnen die dat jaar door de aarde wordt geregenereerd) te delen door de wereldwijde ecologische voetafdruk (de consumptie van

de natuurlijke hulpbronnen van de aarde door de mensheid dat jaar) en het aantal dagen in een jaar te vermenigvuldigen met 365 (366 in schrikkeljaren):

Wereldbiocapaciteit

Wereldecologische voetafdruk

x 365 = EOD

Earth Overshoot Day wordt berekend door Global Footprint Network en is een campagne die wordt ondersteund door tientallen andere non-profitorganisaties.[3] Informatie over de berekeningen van Global Footprint Network en nationale ecologische voetafdrukken is online beschikbaar.

Belangrijk is dat we onze welstand loslaten en teruggaan naar ca. de jaren 70. Terug naar wat ons toekomt, zodat we een meer eerlijke verdeling op de wereld krijgen. De conflicten op de wereld zoals nu in Oost-Congo gaan over grondstoffen roof.

Een vraag is ook hoe bij voorbeeld mensen uit Noord-Kameroen (David werkte daar ooit) zouden reageren op dit initiatief. Een waarschijnlijke reactie is dat ze zeggen: “Nu jullie de boel uitgebuit hebben en wij nu door klimaatverandering in de problemen komen, willen jullie plots duurzame vrede om zo te genieten van jullie rijkdom”. Inclusieve veiligheid vraagt nadrukkelijk om een duurzame inrichting van de wereld en een economische eerlijke handel. We zullen het globale Zuiden nadrukkelijk in dit traject moeten betrekken. Wat doen we zelf om ons leven te veranderen en minder te gebruiken dan we nodig hebben, ook om ons idee over ‘nodig hebben’ te veranderen. Dus niet alleen de schuld leggen bij de allerrijksten, maar ook kijken wat we zelf kunnen doen.

Kunnen we als Quakers onze financiën inzetten om de campagne te ondersteunen en daarvoor eventueel betaalde krachten inzetten?

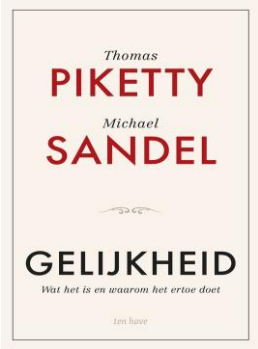
Is Rutte realistisch?

Staan we op een kruispunt?

Hoe kunnen we weerbaarder worden? Dit wordt op dit moment niet aangeleerd. Sociale structuren zijn bij jongeren veel minder geworden.

Als het eenmaal oorlog is, is het moeilijk om weerbaarheid te vergroten, dat moet je in vreedstijd doen. In de Tweede Wereldoorlog was het verzet in Nederland betrekkelijk klein, terwijl het aantal collaborateurs veel groter was, 30.000 mensen in het verzet tegen 520.000 mensen die meewerkten met de Duitse machthebbers. Mensen bleken in het algemeen dus minder weerbaar dan we dachten en liepen makkelijk mee met de machthebbers. Civiele weerstand betekent: niet meegaan met de machthebbers. Dat zouden we nu moeten oefenen.

De vader van Miriam wist al voor de oorlog dat er kampen waren in Duitsland. Wat is er gedaan met die kennis? Sytse werkte begin 2000 mee aan een cursus Geweldloosheid, die gegeven werd door Pat Patfoord en Abel Herzberger. Daar deden ook drie militairen van het CIMIC aan mee. Binnen defensie is er dus ook wel aandacht voor geweldloosheid. Hoe groot is dat? Kunnen we afstand doen van onze mobiele telefoons en elektrische auto, waarin grondstoffen zitten waarvoor vervuilende mijnen zijn in landen waar arbeiders uitgebuit worden? Johannes leest het boek van Piketty en Sandell: *Gelijkheid*: Hierin staat dat globalisering goed is voor de rijken, maar slecht is voor de arme mensen. Ze verliezen hun werk en stemmen dan toch op Trump. We maken ons geen zorgen over de klimaat vervuiling en verandering in Soedan, wel over ons eigen klimaat. We zorgen niet voor de mensen die eronder lijden.

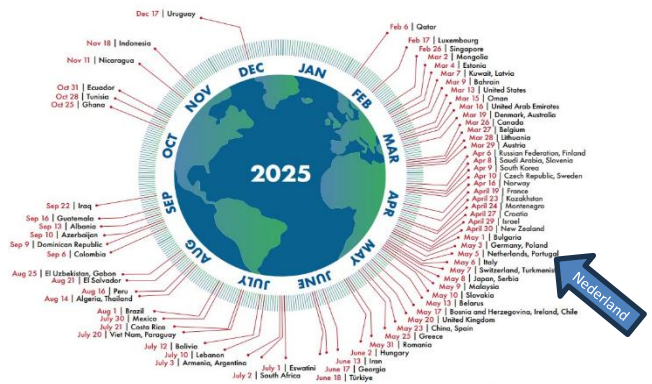


We zijn nog niet uitgepraat en gaan over een maand verder. Misschien dat we dan allemaal het boek hebben gelezen, en/of misschien hebben we dan andere vragen en ideeën om zelf iets te doen aan verandering. Het boek geeft een hoopvol perspectief, het is belangrijk dat we onze gedachten ontwikkelen en hiervoor nu in actie komen; als de tijd er in de politiek rijp voor is, kan ook daar actie worden ondernomen. Vragen over vrede roepen ook vragen op over ecologie en economie, en over macht, waar we nog niet meteen hele concrete antwoorden op hebben in het boek.

Wat kan ik zelf doen? Mijn steentjes schilderen en toch nog meer sjaals breien voor vrede?? En verder het gedachtengoed verspreiden met behulp van de Quakers en andere vredesgroepen.

Country Overshoot Days 2025

When Earth Overshoot Day would land if all the people around the world lived like...



For more information, visit: <https://overshootday.org/newsroom/country-overshootdays/>
 Source: National Footprint and Biocapacity Accounts, preliminary 2025 Edition
 York University, FoDafo, Global Footprint Network, data.footprintnetwork.org



Hoe houd je je hart zacht

brief aan papa

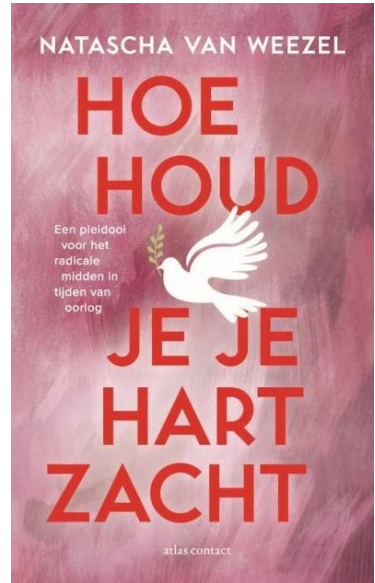
Lieve Papa

Je bent nu precies vijf jaar dood. Ik kan het nauwelijks geloven: vijf jaar! In de tussentijd hebben er leuke gebeurtenissen plaats gevonden en zaken die een stuk minder prettig zijn. Eén ding is echter niet veranderd: ik denk nog elke dag aan je. De laatste maanden zelfs meer dan ooit. Dat houdt natuurlijk verband met de huidige oorlog tussen Israël en Hamas.

Sinds het beging van deze oorlog probeer ik een genuanceerd standpunt te verkondigen. Van mama en jou heb ik immers geleerd om iedereen met een open vizier tegemoet te treden.

Ik ben geschokt door het aanhoudende geweld en de honger in Gaza. Maar ik schrik ervan dat de woede daarover soms vermengd raakt met antisemitisme. Iedere keer dat ik zelf antisemitische bagger over me heen uitgestort krijg, hoor ik jouw stem in mijn hoofd: ‘Niet verharden Tascha, houd je hart zacht’.

Makkelijk is dat niet. Onlangs nam ik deel aan een paneldiscussie waarin ik werd weggezet als een ‘rechtse havik’, omdat ik voor een tweestatenoplossing pleitte. Ik geef toe dat nu mijlenver weg lijkt, maar wat is het alternatief? Volgens mijn gesprekspartners was de enige oplossing één staat: historisch Palestina. Ik ben er altijd van doordrongen geweest dat een Joodse staat belangrijk is (je weet wel, de verzekeringspolis waar we het zo vaak over hadden). In theorie zou ik me daar overheen kunnen zetten als één staat daadwerkelijk betekent dat de Joodse en de Palestijnse bevolking daar goedelijk naast elkaar kunnen leven. Een mooie gedachte, maar of dat haalbaar is..... ik geloof er geen barst van. Volgens mij zouden de extremen aan beide kanten elkaar zonder grenzen al binnen twee dagen afmaken. Tijdens deze discussie zei ik zoiets als: Fijne droom, al denk ik dat dit veiligheids-technisch niet uitvoerbaar is.’ Eén van de deelnemers begon letterlijk tegen mij te schreeuwen: Het gaat jullie altijd alleen om veiligheid van Israël,



maar niemand denkt aan de veiligheid van de Palestijnen’. Ik voelde me in een hoek gedrukt, want ik had het uiteraard over de veiligheid voor iederéén.

Niet lang na deze teleurstellende ontmoeting vond de opening van het Nationale Holocaustmuseum plaats. Daar werd een pro-Palestina-demonstratie gehouden vanwege de aanwezigheid van de Israëlische president Herzog. Demonstreren is een belangrijk recht – ook dat heb ik van jou geleerd. Hoewel de locatie wrang aanvoelde, geloof ik zeker dat veel demonstranten daar enkel waren om aandacht te vragen voor de situatie in Gaza. En ja, je kunt je inderdaad afvragen of het handig was om de Israëlische president net nu uit te nodigen. Jammer genoeg zaten er ook minder frisse figuren tussen. Op het moment dat een Holocaustoverlevende en zijn driejarige achterkleindochter de Mezoëza aan de deurpost van het museum bevestigden, werden ze uitgenodigd en uitgescholden voor ‘kankerzionisten’. Een andere aanwezige, die zelf als kind werd gered uit de crèche tegenover de Hollandse Schouwburg, werd uitgemaakt voor ‘kindermoordenaar’.



Twee betrokkenen bij de stenen voor hun familie in het Nationale Holocaustmonument in Amsterdam.

Bijna net zo erg vond ik het publieke debat dat hier onmiddellijk op volgde. Burgemeester Halsema werd door rechts door het slijk gehaald. Zij had de demonstratie niet moeten toestaan, vonden zij. Sommigen drongen zelfs aan op haar aftreden. Ook noemden zij alle pro-Palestinademonstranten ‘antsemitisch tuig’. Ik weet niet precies wat ze ermee wilden bereiken, maar erg constructief leek het me niet. Deze reactie lokte (zoals altijd) een

tegenreactie uit. Deelnemers aan de demonstratie ontkenden dat de aanwezige Holocaustoverlevenden waren uitgescholden. Er ontstonden rare semantische gesprekken over de vraag of ‘kankerzionist’ wel of niet antisemitisch is. Ze vonden van niet: zionisme was gewoon een ‘kwaadaardige ideologie’.

Weet je nog dat mama en jij me als klein meisje meenamen op ‘familie-uitje’ naar de Auschwitz Herdenking in het Werthheimpark? Ik ben altijd blijven gaan, ook zonder jou, maar in de aanloop naar de herdenking me een unheimisch gevoel. Ik vreesde dat deze beladen dag ook weer gepolitiseerd zou worden. Helaas kreeg ik gelijk. Op sociale media plaatste ik een foto van een detail van het Namenmonument: Gerrit van Weezel (zestig jaar), Jeanette van Weezel (achtenzestig jaar), Max van Weezel (zevenentwintig jaar), Mozes van Weezel (vijfenzestig jaar), Sara van Weezel (drieënvijftig jaar) – jouw (oud)ooms en tantes. Naast veel lieve reacties kwamen er ook schokkende berichten. En niet slechts een paar; honderden. Daar mag Israël zich iets van aantrekken met z’n hedendaagse genocide’. Hitler had een vooruitziende blik’. Daar zijn de Joden weer met hun Holocaustkaart’. Net goed voor je. Dood aan alle zionisten.’ Jullie zijn de nieuwe nazi’s’.

Door al deze gebeurtenissen denk ik steeds weer aan de zomer van 2014. Ik herinner me dat jij slapeloze nachten kreeg van een pro-Palestina-demonstratie in de Haagse Schilderswijk. Daar werd ‘dood een de Joden’ gescandeerd. Je vroeg je een ogenblik af of we niet beter naar Israël konden emigreren. Waren we nog wel veilig in Nederland? Tot mijn opluchting kwam je er snel op terug. Wat moesten wij linkse joden in het Israël van Netanyahu?

Soms ben ik blij dat je dit niet meer hoeft mee te maken. Het is nu zoveel heftiger dan in 2014. Op andere momenten ben ik juist boos dat je er niet meer bent. Ik heb jouw advies nodig nu ik me steeds vaker vervreemd voel van alles waar ik in geloofde. Zoals je weet zet ik me al jarenlang in voor de dialoog, maar heeft dat eigenlijk nog wel zin als het debat zo vertroebeld raakt? Lieve papa, het laatste wat ik wil is verharden. Dus misschien kun je me raad geven op afstand: hoe houd je je hart zacht als het steeds verder uit elkaar getrokken wordt? Liefs. Natascha.



Israël heeft de uitgebreide lucht-aanvallen op Gaza hervat.

We zijn allemaal verantwoordelijk voor het stoppen van deze genocide.

18 MRT 2025, door Layne Mullett, Directeur Media Relations AFSC

In de vroege uren van dinsdag 18 maart 2025 begon Israël met het uitvoeren



Foto AFSC Motasem Murtaja

van uitgebreide luchtaanvallen in Gaza. Op 21 maart zijn volgens de gezondheidsautoriteiten in Gaza sinds dinsdag meer dan 590 Palestijnen omgekomen en blijft het dodental stijgen. Zeker 200 van de doden zijn kinderen, meldt Unicef. Er zijn geen woorden die de verwoesting kunnen beschrijven van het zien van een regen van bommen op mensen die al meer dan 17 maanden een door de VS gesteunde genocide hebben doorstaan. Onze harten zijn bij AFSC-personeel, families, partners, vrienden en alle Palestijnen in Gaza. We houden jullie in het Licht en we zullen blijven strijden om een einde te maken aan deze meedogenloze wreedheden. Deze aanval was niet uitgelokt. Het bombardement vindt plaats halverwege de Ramadan (vastenperiode in de Islam). Israël heeft al twee weken alle voedsel, medische benodigdheden en humanitaire hulp geblokkeerd. De hele bevolking van Gaza leeft daardoor al op de rand van hongersnood. Hongersnood wordt als oorlogswapen gebruikt. Israël had ook al de elektriciteit in

Gaza afgesloten. Dat heeft gevolgen voor alles, van het produceren van drinkwater tot het kunnen bedienen van levensreddende medische technologie.

In januari kwamen Israël en Hamas een wapenstilstand overeen om in drie fasen af te sluiten. Voor het einde van de eerste fase bood Hamas aan om alle gijzelaars vrij te laten in ruil voor een permanent staakt-het-vuren en een volledige Israëlische terugtrekking uit Gaza. Israël weigerde dit aanbod en elke poging om te onderhandelen over een permanent staakt-het-vuren. Deze onderhandelingen waren vereist door de voorwaarden van de wapenstilstandsovereenkomst die Israël al had ondertekend.

Zelfs vóór deze laatste aanvallen was de naleving van de wapenstilstand eenzijdig. Israël heeft de afgelopen twee maanden regelmatig Gaza gebombardeerd en aangevallen, waarbij minstens 150 Palestijnen omkwamen. Tegelijkertijd intensiverde Israël ook zijn aanvallen op Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever, waar het sinds januari ook minstens 100 mensen doodde en meer dan 40.000 mensen gedwongen ontheemd heeft.

Terugkeren naar de oorlog is een keuze. Israël had alle mogelijkheden om een permanent staakt-het-vuren te zoeken. De VS hadden op elk moment druk op Israël kunnen uitoefenen om dat te doen. In plaats daarvan spannen de Israëlische en Amerikaanse regeringen samen om een genocide te bestendigen.

De regering van Trump heeft al miljarden dollars aan wapens naar Israël gestuurd, de oorlog verklaard aan het Internationaal Strafhof en UNRWA, publiekelijk gepleit voor etnische zuivering van het Palestijnse volk uit Gaza en de Amerikaanse bezetting van de Gazastrook voorgesteld om de "Gaza Riviera" van het Midden-Oosten te creëren.

Overall in het illegaal bezette Palestijnse gebied blijven Israël en de VS met annexatie en etnische zuivering bedreigen. Dit is een voortzetting van het kolonialisme van de kolonisten en een duidelijke schending van de mensenrechten en het internationaal recht.

De hervatting van de bombardementen - en het geweld van hongersnood en ontheemding - zal alleen maar meer dood en vernietiging brengen. Het zal nooit leiden tot vrede of veiligheid. Diplomatie en onderhandelingen zijn wat nu nodig is. Het pad naar een rechtvaardige en duurzame vrede vereist:

1. Een hervatting van de onderhandelingen en een permanent staakt-het-vuren, de vrijlating van iedereen die gevangen wordt gehouden, de volledige terugtrekking van het Israëlische leger uit Gaza en een door Palestijnen geleid proces om de toekomst van de Palestijnen te bepalen.
2. Onmiddellijke, volledige en onbelemmerde humanitaire toegang tot en doorgang binnen Gaza om hongersnood te verlichten, levensreddende

- medische hulp te leveren en essentiële goederen en diensten te leveren.
3. Vrij verkeer voor Palestijnen binnen het gehele bezette Palestijnse gebied en een einde aan de bijna twee decennia durende belegering van Gaza.
 4. Een transparant en onpartijdig onderzoek naar schendingen van het internationaal recht, waaronder oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide.
 6. Een einde aan pogingen om Palestijnen etnisch van hun land te zuiveren. Zelfbeschikking en het recht op terugkeer voor alle Palestijnen, en een einde aan bezetting en apartheid.
 7. Een einde aan wapenverkoop en militaire steun voor Israël.

We blijven de Verenigde Staten oproepen om diplomatie te steunen en te stoppen met het bewapenen en financieren van de genocide van Israël. Als de VS weigert om actie te ondernemen, moet de rest van de internationale gemeenschap Israël, de VS en alle staten en bedrijven die medeplichtig zijn aan deze wreedheden isoleren en militaire steun weigeren.

De afgelopen twee jaar zijn miljoenen mensen over de hele wereld vreedzaam de straat op gegaan om een einde te eisen aan de genocide en om de rechten van het Palestijnse volk te steunen. Als Quaker-organisatie geloven we in de kracht van moedige liefde en de inherente waarde en waardigheid van elk persoon. We moeten deze beweging blijven opbouwen - zelfs in het licht van toegenomen repressie - totdat rechtvaardigheid, vrede en zelfbeschikking voor iedereen zijn bereikt.



Voedselhulp door AFSC in Gaza, kan dit doorgaan nu Israël Gaza blokkeert?

De Vreemdelingen Voorziening

Door INLIA (Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers.)

Ruim tien jaar geleden deed het Europees Comité voor Sociale Rechten van de Raad van Europa (ECSR) de belangwekkende uitspraak over het basisrecht van ieder mens op voeding, kleding en onderdak, waaruit de ‘Bed-Bad-Brood’ voorzieningen in Nederland zijn ontstaan.



De straat als oplossing?

Volgens de Vreemdelingenwet 2000 krijgen asielzoekers van wie de asielaanvraag (definitief) is afgewezen een vertrektermijn van 28 dagen. Als zij binnen die termijn niet zijn teruggekeerd naar hun land van herkomst, komen ze op straat te staan.

In november 2014 bepaalde het ECSR na een klacht van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) echter dat ongedocumenteerde vreemdelingen recht hebben op basisvoorzieningen zoals voeding, kleding en onderdak. Dit oordeel van het ECSR werd overgenomen door de rechters van de Centrale Raad van Beroep. In diverse ‘centrumgemeenten’ (die verantwoordelijk zijn voor de maatschappelijke opvang van Nederlandse daklozen in hun regio) ontstonden sinds 2015 zogenaamde Bed-Bad-Brood locaties voor ongedocumenteerde vreemdelingen. Dat zijn vaak asielzoekers van wie het asielverzoek is afgewezen, maar die niet zijn uitgezet of teruggekeerd naar het land van herkomst.

Van BBB naar LVV

Op 1 april 2019 begon in vijf steden in Nederland het pilotproject Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). In de LVV werkten gemeenten, rijksdiensten zoals de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) en ngo’s samen aan duurzame oplossingen voor de doelgroep. Voor het eerst in lange tijd nam de Rijksoverheid weer zijn verantwoordelijkheid. Daarmee kwam een einde aan de merkwaardige situatie dat de Rijksoverheid mensen zonder voorzieningen op straat zet, die vervolgens door gemeentelijke overheden in samenwerking met ngo’s weer worden opgevangen.

LVV beëindigd

In ruim vijf jaar tijd werden voor meer dan 700 mensen duurzame

oplossingen in de vorm van ofwel terugkeer ofwel alsnog legaal verblijf gerealiseerd, waardoor voorkomen werd dat zij als dakloze op straat moesten zien te overleven. Ondanks deze resultaten koos het huidige kabinet er echter voor om de LVV per 1 januari 2025 te beëindigen.



Gasthuis van INLIA in Groningen waar ong. 100 vluchtelingen worden opgevangen

Dit zou betekenen dat de gemeenten de kosten voor de opvang en begeleiding weer zelf zouden moeten dragen. Tegen de beëindiging van de LVV door de Rijksoverheid lopen nog allerlei juridische procedures. Inmiddels is duidelijk dat ook EU-richtlijnen lidstaten verplichten tot het verstrekken van basale voorzieningen aan kwetsbare vreemdelingen. Het huidige kabinet trekt zich daar echter nog steeds niets van aan.

Back to BBB?

De opvang en begeleiding van dakloze vreemdelingen lijkt daarmee eerst weer op het bordje van gemeenten terecht te komen. De inzet gedurende de afgelopen tien jaar maakte voor honderden dakloze asielzoekers het verschil: alsnog een legale verblijfsstatus of opnieuw recht op rijksopvang of een terugkeer met toekomstperspectief in het land van herkomst. En het voorkómen van dakloosheid, met alle daarbij behorende humanitaire ellende en maatschappelijke overlast, komt ten goede aan de samenleving als geheel. De straat is nog steeds niet de oplossing!



INLIA-directeur John van Tilburg bij de opening van het gasthuis

Vrienden in het hele land

Lokale/regio Quaker bijeenkomsten:

Je bent van harte welkom!

Van leden wordt verwacht dat ze financieel bijdragen aan (zie bankrekeningen hieronder):

1. De landelijke (jaarvergadering) Quakers
2. De lokale/regiogroep (maandvergadering)

3. Abonnement op de Vriendenkring
Iedereen kan ook bijdragen aan het Quakerhulpfonds voor giften voor Quakerprojecten (al of niet vermelden welke)



Quaker Secretariaat: Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers).

(Marlies Tjallingii) e-mail: secretariaat@quakers.nu. Website: quakers.nu

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering: (Frits Nieuwerth van den Akker)

Bankrek. NL 65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, open op afspraak 'Bibliothecaris' Marianne Ijspeert, tel. 020-6125703 (06-12730475).

Quaker Literatuur: e-mail: literatuur@Quakers.nu. Bankrek.: NL 65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers, m.v.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Marianne Ijspeert, W. de Zwijgerlaan 21-III, 1056 JD Amsterdam tel. 020-6125703, e-mail: mijquak.1@online.nl Bankrek.: NL 81 INGB 0004 9200 51 t.n.v. A'damse MV Quakers.

Driebergen groep: Quakers t.a.v. W. Douma, Villa Xaverius, Rijsenburgselaan 11, 3972 EG Driebergen- Rijsenburg, contact: Quakers@marielke.nl.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Eoin Dubsy, e-mail: haagsevrienden@Quakers.nu, Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. tel. 070- 3600621, Bankrek.: NL 54 TRIO 0320 1956 78. t.n.v. Haagse Vrienden, Quakers.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Els Ramaker, Prinses Marijkelaan 31, 4002 AT Tiel, tel. 0344 606818/0636361350, e-mail: els@ramaker.me, Bankrek.: NL 67 TRIO 0197 6518 52 t.n.v. MZNMV Quakers.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0644794366, email: friedaoudakker@gmail.com.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Kees Nieuwerth; Hoofdstraat 26; 9514 BE Gasselternijveen; k.nieuwerth@wxs.nl. Bankrek.: NL 07 TRIO 0320 1956 51 t.n.v. Quakers NON MV.

Quaker Hulpfonds: Schrijver: Corien van Dorp. Bankrek: NL 94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds, Quakers. Email: hulpfonds@quakers.nu.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Corien van Dorp, tel: 070-3867309. E-mail: vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL 93 TRIO 0391 2219 65 - t.n.v.: Vrienden van de Quakerraad.

Vriendenkring: Per 1 jan. 2019 de abonnementsprijs van de Vriendenkring: €30,- voor Nederland en €75,- voor Buitenland (ook Europa). NL 65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement Vriendenkring'. E-mail: vriendenkringredactie@gmail.com

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?



Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

‘Quakers en ik’ do 17 april online 20.00-21.00.

Opgeven bij marliestjallingii@home.nl

Amsterdam	Iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam, info: 020-6125703 email: mijquak.1@online.nl
Antwerpen	Geen vaste tijdstippen	Info: Jan Peeters, tel.: 0032.15.24 75 10 email: boekrijk@hotmail.com
Bennekom	MiZuNe 2e en 4e zondag vd maand, 10.30 neem contact op met Els Ramaker	Nieuw: Mooi Leven Huis Langhoven 4, 6721SR Bennekom. els@ramaker.me . De 2e zondag: een gesprek vanuit de stilte en wijdingssamenkomst tot 11.30.
Brussel	Iedere zondag 11.00 https://quakers-belux.org	Quaker House, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Den Haag	Iedere zondag 10.30 Info: tel. 070-3600621	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Email: haagsevrienden@quakers.nu .
Driebergen	Iedere 1 ^e zondag v.d. maand 10.30.	Onze kinderen verheugen zich op gezelschap! Voor informatie: 0648255846 of per mail: Quakers@marielke.nl
Deventer	10.30 Iedere 3 ^e zondag vd mnd. Gespreksavond: info bij Frieda.	Meester Geertshuis, Assenstraat 20, Meld je aan email: friedaoudakker@gmail.com of tel. 0644794366,
Gent	2 ^e maandag 20.00 (alleen online) en 4e zondag 10.30. (life in Gent en online)	In Buurthuis Het Hoeveke Patijntjestr. 62. Gent. quakersgent@aol.com Zie: www.facebook.com/QuakersGent
Groningen	2 ^e en 4 ^e zondag 10.30 in De Poort, Moesstraat 20, 9717 JW Groningen,	Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan: Kees Nieuwerth e-mail: k.nieuwerth@wxs.nl ; tel. 050-5712624
Zwolle	2 ^e wo van de maand (9 april) 17.30-19.00.	Stil-Snap Hap, aanmelden bij marliestjallingii@home.nl . of 06-23869715



Iedere Zondag Online Wijdingssamenkomst. Dit is link ernaartoe:
<https://us02web.zoom.us/j/89072800318?pwd=Y3pIbHZjdjR-sYkt6ajJIRDILUVk4QT09#success>

Natuur

Verbinding met andere levende wezens heeft ook een religieuze dimensie.

(foto's van de redactie)



Gaza

AFSC de Amerikaanse Quaker hulporganisatie maakt zich sterk voor GAZA.



Op hun website een lijst van firma's die wapens leveren en dus in aanmerking komen voor het terugtrekken van investeringen.



Stop de blokkade van Gaza! Is het spandoek van AFSC van een deelnemer aan een grote demonstratie in Washington DC.